

Pane prezident!

Za Vladovu podobizňu¹ čo najsrdečnejšie ďakujem, mala som veľkú radosť z nej, je mi to veľmi vzácne, že Ste sa tak láskavo na mňa rozpomenuli a tým materskému srdcu útechu dopriali.

Najnovšie dostala som od neho viac podobizní, nuž osmelujem sa podobizňu zas na určené miesto zaslať, ktoré že smie zaujať, je pre syna veľké významenie² a povzbudenie ku ďalšej účinnej práci za blaho našej teraz tak ťažko skúšanej republiky.³

Pani prezidentovej actívny pozdrav zasielajúč Vám, Pane prezident, moju najhlbšiu vďaku za blahoprajnosť synovi preukázanú vysloviac som Vám

v hlbkej úcte oddaná

v Novom Meste n[ad]/V[áhom] 20 Jún 1919

vdova Ida Hurbanová.

DOPIS

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. Kor-II-6. Originál, rukopis.

1 – Rozumí se Vladimír Ladislav Hurban.

2 – Vladimír Hurban byl v letech 1918–1921 československým vojenským přidělcem ve Washingtonu.

3 – Rozumí se vpád maďarských vojsk na Slovensko a vytvoření Slovenské republiky Rad 16. 6. 1919.

V Praze dne 24. června 1919.

Milý příteli,

byla dnes u mne židovská deputace ze Slovenska; dali mně některé doklady antisemitismu, které Vám předkládám.¹ Někteří vojenští úředové a jednotlivci rozhodně vybočili z mezí občanské tolerance. Byli mně jmenováni z Trenčína major Dvořák a Pařík.

Zvláštní pozornosti zasluhuje osud těch židů, kteří byli donuceni opustit své vesnice a utekli se do různých center, jako Žiliny atd. Nemají teď zákonného podkladu pro svůj pobyt a zaměstnání. Prosím, všimněte si věci.

Otázka židovských škol jest dosti nalahavá; myslím, že by nebylo správně židům bránit v obětivosti pro školy. Budou-li pod státním dozorem a budou-li slovenštině věnovat patřičnou pozornost, můžeme je akceptovat.

Konečně upozorňuji, že zejména venkovští židé žalují na časopisy a letáky a na podporu, které se letákům dostává od státních orgánů. Lid slovenský prý není hrubý a násilnický proti židům, ale je sváděn časopisectvem a letáky.

Prosím konečně, abyste dal osvobodit rabína dr. Artura Weiskopfa z Ružomberku, teď v Luhačovicích. Jeho žena prý zešilela ze strachu. On sám jest nevinný. Internování dále se prý způsobem nad míru brutálním.

DOPIS

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. R-20, k. 399. Opis, strojopis.

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. L (CD)-76-VI, k. 635. Opis, strojopis.

a – Psáno na hlavičkovém papíře Prezident Československé republiky.

1 – Dokumenty nejsou v archivu k dopisu přiloženy.

Duchovní z oblasti mezi Košicemi a Miskolcem T. G. Masarykovi
Brno, 25. června 1919

/16

On the borders of Slovensko.

An appeal to the Presidents of the State of Československý. [!]

Mr. President!

Driven away by the „red terror“ from the places of our peaceful professional work in Slovensko, we are enjoying the kindness and hospitality of the goodhearted people of beautiful Morava.

When we sincerely thank for every kind word and every deed of kindness, we have time enough to think of this most tragic event of our life and put the question a thousand times to our selves: What is to become of us?

As to myself, I am not saying than I am unhappy. That would not be the truth. In spite of the fact, that in case of not being able to get work here, I don't know, how I will support my family, I am so happy, as never have been before.

I am free again!

I got out of the iron cage of the dictature of the Hungarian mob. For the time being I am so poor as a church-mouse. I had to leave my home with my family and lost everything that we have gathered by diligent and unceasing work in 20 years and I say again that everyone will understand my happiness, who is able to appreciate the meaning of this beautiful English word: freedom.

No one can even imagine, what the „rule of the mob“ (The dictature of the proletariat in Hungary), meant, who has not been so fortunate to live under such a regime.